

Preek Breukelen

d.d. 11 december 2016, 3^e Advent: zondag Gaudete
Jakobus 5:7-10 & Matteüs 11:2-11

'Waar zijn jullie in de woestijn naar gaan kijken?'

Gemeente van Jezus Christus,

Het is u natuurlijk nog nooit opgevallen maar ik ben een ongeduldig mens. Ik zie graag meteen resultaat, en ik kan helemaal tegen traagheid. Gelukkig merkt niemand dat wat ik in mijn hoofd heb ook gelijk moet gebeuren. Misten en maren is niet aan mij besteed. Op de rem gaan staan of klagen evenmin. Als iedereen nou gewoon doet wat de dominee zegt, komt alles goed. En gelukkig, ik heb ook altijd gelijk. Geduld is niet mijn grootste kwaliteit. Dan weet u het nu.

Wat is geduld. Geduld vraag je bij het wachten op iets wat met grote zekerheid komt. Geduld vragen om op iets te wachten wat niet zal gebeuren is een onzinnige bezigheid. Ik kan vragen: waar blijft mijn koffie? En de ander kan zeggen: heb geduld, die komt er aan. Het is even wachten op een zekerheid. Ik kan vragen wanneer ik nou eindelijk het oude gemeentehuis Boom en Bosch krijg als pastorie. En dan kunnen de kerkrentmeesters zeggen: geduld. Maar dan zal ik letterlijk moeten wachten tot ik een ons weeg, het zal nooit gebeuren. Er wordt in het geloof nogal vaak om geduld gevraagd. Wanneer komt de Messias? Wanneer breekt het Koninkrijk aan? Wanneer zal er vrede op aarde zijn? Heb geduld. Als wij ons geloof serieus nemen vertrouwen wij erop dat die tijd nabij is, dat het werkelijkheid kan worden. Maar het geduld dat gevraagd wordt is een ander geduld dan simpelweg wachten, dan zittend in je stoel hopen dat het ooit eens gebracht zal worden. Het geduld van de Bijbel, het geduld van ons geloof is een actieve houding, een bewustzijn dat het enkel kan wanneer wij in een verbond samenwerken met de hemel.

Jakobus spreekt over het geduld van een boer. Nu zou je iemand kunnen hebben die met veel vreugde akkerland koopt waar hij al jaren langs gereden is. Ieder jaar stond daar het graan zover de blik reikt, wuivend in de zon. De man koopt de grond, trekt in de boerderij, zet zijn stoel bij het raam en wacht. Akkerland is immers akkerland, dus wachten tot het graan gaat groeien. Maar het enige wat gebeurt is dat er onkruid opkomt. Een echte boer die weet hoe het werkt, gaat niet op zijn stoel zitten. Hij staat op en bewerkt zijn land. Hij zaait, wiedt het onkruid, zorgt voor bemesting en bewatering en wacht zo in actief geduld op de oogst die het land zal geven. En dit in samenwerking met de hemel die ons de regen geeft, de zon en de groei van het gewas.

Geduld heeft in ons geloof te maken met een actieve deelname aan de toekomst. Maar hoe ziet die toekomst er uit en hoe bereiken we die? Ook daar kunnen we best over van mening verschillen. En daar verschillen we binnen de wereldwijde Kerk ook geregeld ten diepste van mening over. De Bijbel gebruikt verschillende beelden voor de toekomst van God, de nieuwe wereld, de wereld andersom. We horen van het beloofde land, van het land van melk en honing waar recht en vrede zullen heersen als mensen zich de

goede geboden van God eigen maken. We spreken over het Koninkrijk van God als een werkelijkheid waarin wij niet meer leven ten koste van elkaar maar tot zegen van elkaar. Jesaja gebruikt in veel van zijn profetieën ook prachtige beelden, midden in de ballingschap van het volk Israël. Het leven dat zich als een woestijn aandient, zal veranderen. Zo schrijft Jesaja bijvoorbeeld: *Het verzengende land wordt een waterplas, dorstige grond wordt waterrijk gebied. Waar eenmaal jakhalzen huiskamers maakt dor gras plaats voor riet en biezen.* Prachtige woorden, de hele Bijbel door, sprekend over een werkelijkheid die anders is dan die waarin wij leven. De toekomst van God is de hemel op aarde. Zijn koninkrijk betekent dat wij niet meer leven volgens de wetten van economie, macht en eigenbelang maar volgens de wetten van de liefde. Die toekomst houden wij als gelovigen voor ogen: een hemel op aarde. En laten we ons daarom niet in ongeduld verleiden om die boodschap om te buigen en elkaar wijs te maken dat dit leven enkel een test is, een lijdende weg om via slaafse opvolging van alle heilige wetjes de hemel na onze dood te mogen beërven. Dat is een geloof waarin we niet meer deelnemen aan de herschepping van deze wereld en het bondgenootschap met de Eeuwige als het ware opzeggen.

Geduld hangt samen met verwachting. En over verwachting wordt tweemaal gesproken in ons gedeelte uit het evangelie naar Matteüs. Allereerst in de vraag van Johannes de Doper vanuit de gevangenis: *Bent U degene die komen zou of moeten wij een ander verwachten?* En ten tweede wanneer Jezus tot de mensen spreekt over Johannes de Doper en vraagt: *Waar zijn jullie in de woestijn naar gaan kijken?* In principe is de prediking van Johannes dezelfde als die van Jezus. Beiden spreken over een omkeer, om een geestelijke gerichtheid op de Eeuwige en zijn toekomst, immers het Koninkrijk is nabij, het Koninkrijk is binnen handbereik. Ik weet niet of er vorige week keurig uit Matteüs 2 is gelezen over het optreden van Johannes de Doper maar uit de woorden die hij daar spreekt over de bijl die al aan de wortel ligt, lijkt het alsof hij meer op het oordeel gericht is, meer een stevige zuivering voor ogen heeft. Hij zit nu in de gevangenis, niet zonder reden. Zijn prediking was een aanval op de machthebbers, zijn woorden hebben tere snaren geraakt. Hij zit in de gevangenis en hoopt op Jezus. Immers, Jezus is in zijn ogen zoveel groter dan hij, dan zal het nu toch moeten gebeuren, dan zal de hemel toch in Jezus hard gaan ingrijpen. Maar er lijkt niets te gebeuren. *Bent U het die komen zou of moeten wij een ander verwachten?* Jezus antwoordt met beelden uit Jesaja om het werk dat Hij doet te beschrijven: blinden kunnen weer zien, verlamden weer lopen, mensen met huidvraat worden gereinigd en doven kunnen weer horen, doden worden opgewekt en aan armen wordt het goede nieuws bekend gemaakt. Alsof Jezus wil zeggen: wat had je dan verwacht? Hier moet je het mee doen.

Verwachtingen van het onvoorstelbare kun je eigenlijk alleen maar doorgeven in beelden. De evangelisten gebruiken veel beelden uit de profeten over nieuwe toekomst, over de tijd van God, en verbinden die met het leven van Jezus. In Hem krijgt, volgens de evangelisten, Gods toekomst gestalte. Na de dood van Jezus wordt de jonge christelijke gemeente nogal op de proef gesteld. Is dit het dan? En er wordt geduld gevraagd, onder andere met het beeld van de wederkomst van Christus. Het wordt echter een barre teleurstelling wanneer wij beelden gaan zien als werkelijkheid, wanneer wij de beelden feitelijk waarheid willen zien worden: dat wij lammen willen zien opstaan en wandelen, dat wij blinden de ogen willen zien openen. *Waar zijn jullie in de*

woestijn naar gaan kijken, vraagt Jezus aan de mensen, naar het wuiven van het riet in de wind? Jesaja schrijft: waar eenmaal jakhalzen huisden, maakt dor gras plaats voor riet en biezen. De mensen hadden toch niet verwacht dat die oude beelden van Jesaja plotseling tastbare werkelijkheid waren geworden? Nee, ze gingen naar Johannes omdat hij een profeet was, omdat hij woorden sprak van God, omdat hij de toekomst van de Eeuwige aankondigde.

De Bijbel gebruikt beelden. Wanneer wij spreken over blinden gaat het over mensen die de werkelijkheid niet kunnen zien, die de toekomst niet kunnen zien, mensen die ook de ander niet meer kunnen zien. Verlamden zijn mensen die niet in staat zijn op te staan en op weg te gaan, die op een of andere manier zo gebonden zijn, zo letterlijk lamgeslagen dat ze de ene voet niet voor de andere voet kunnen zetten op de weg naar het Koninkrijk. Mensen met huidvraat zijn mensen die in hun identiteit zijn aangetast, aangevreten door de zorgen in het leven, de zorgen van deze wereld. Mensen die doof zijn, zijn mensen die de woorden niet meer kunnen horen, mensen die de hoop hebben opgegeven dat er een klinkende toekomst is. Doden worden opgewekt, mensen die geen leven hebben, de gebukt gaan onder de hardheid van het bestaan, onder het oordeel van anderen, uitgestoten, verworpen. Zij worden weer in het leven gezet. En aan armen wordt het goede nieuws bekend gemaakt. En het goede nieuws is dat er een wereld zal komen waarin wij leven voor elkaar, waarin niemand meer aan zijn lot wordt overgelaten en wij vrede en vreugde weten te delen.

Geduld is een actieve houding. Tegenover alle doodse wetmatigheden van deze wereld zetten wij woorden van leven, planten wij het zaad van de liefde om met geduldig vertrouwen te wachten op de oogst van een hemel op aarde. Het Koninkrijk is nabij. Dat vertrouwen dat het werkelijk mogelijk is om in samenwerking met de hemel van dit leven, deze wereld, een feest te maken, houdt ons gaande, laat ons blijvend geloven en werken aan een nieuwe toekomst. En het mooie en het krachtige is dat wij al enorm veel van die oogst van die liefde kunnen zien: overal waar mensen elkaar helpen, elkaar tot zegen zijn, overal waar pijn en verdriet gedeeld worden, mensen elkaar weer op de benen zetten. Soms lijken het kleine druppels op een gloeiende plaat maar wanneer wij er oog voor hebben en die prachtige dingen koesteren, hebben zij de kracht om onze moedeloosheid weg te wassen, om op te staan en op weg te gaan. En voor wie wacht op de wederkomst van Christus: Hij is er al. Daar waar wij elkaar in liefde begroeten.

In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.